

MAJA NØRGÅRD JACOBSEN

MENTALISERING I DAGTILBUD OG SKOLE

RELATIONSPROFESSIONSERIEN

Spionleg

Spionlegen kan ligesom følelsetermometret bidrage til konfliktløsning og udvikling af barnets evne til at overveje og forstå, at andre mennesker har et anderledes sind end en selv, og at man kan sætte ord på følelser, tanker og fornemmelser. Denne aktivitet hedder spionlegen, fordi den handler om at undersøge, efterforske og udforske følelser, tanker med videre. Det er en leg, fordi det er motiverende og udviklende, at voksne indgår i positivt samspil med børn. At tegne og lege er ofte gode metoder til at undersøge, hvordan et barn har det, og hvordan han/hun forstår sig selv i relation til andre. Spionlegen er et konkret eksempel på, hvordan leg kan bruges til at understøtte børns udvikling af evnen til at mentalisere og at indgå i relationer. Kreativitet er en indgroet del af en mentaliserende praksis. Tænk ud af boksen, leg og tegn sammen med børnene.

Figur 5.2. Spionlegen.

Hvordan gør man?

Spionlegen kan leges på flere måder. Du skal finde noget, der kan lyse som en lommelygte, en app på telefonen, en cykellygte eller lignende. Først introduceres børnene for legen, og du guider børnene i, hvordan lygten bruges. Du fortæller børnene om den lygte, du har købt, som er meget speciel. Brug dit toneleje, stemmeføring og ordvalg til at vække børnenes interesse for legen. Det er en helt særlig lygte, som giver en slags strålelys, der kan se ind i hjernerne på mennesker. Lidt som en slags røntgen. Med denne lygte kan man se, hvad den, man lyser på, tænker og føler (se figur 5.2. for en illustration af spionlegen). Lad os prøve.

Du lyser på den øverste del af et af børnenes hoveder. Når du lyser på barnets hoved, så spørg et af de andre børn, hvad han/hun tror, vedkommende føler, tænker, tror, synes osv. Bagefter kan du spørge barnet, om det er rigtigt. Opsamlende kan du f.eks. sige: "Det var rigtigt, han keder sig" osv. Efter introduktionen kan børnene selv deltage mere aktivt i legen og holde lygten, gætte på, hvad der foregår i andres sind, stille spørgsmål med videre. På sigt kan det ske, at børnene på eget initiativ bruger spionlegen under leg/ved uenigheder.

Når du er til stede, er det vigtigt, at du guider spionlegen. Hvis eksempelvis pigen Sara lyser på Henrik og siger, at hun kan se, han er ked af det, hvorefter nogle af de andre griner, er det vigtigt, at du følger op ved at spørge Henrik, om det er rigtigt, at han er ked af det. På denne vis kan børnene lære, at mentale tilstande netop ikke er synlige. Det, jeg tænker, er ikke nødvendigvis det samme, du tænker. Og det, jeg tror, du føler, er måske ikke det, du rent faktisk føler. Måske tager jeg fejl, og det er også i orden at tage fejl, for man kan ikke vide det med sikkerhed. Måske svarer Henrik, at han ikke er ked af det. At nogle af børnene grinte, bør du også udforske sammen med børnene. Bed eventuelt Sara lyse på et af de børn, som grinte, og spørg, hvad pågældende tænkte og følte, da han/hun grinte. Bagefter kan du sige: "Gad vide, hvordan det var for Henrik, da I grinte af ham". Lad os lyse og se, hvad lygten viser os. Spørg da et af de børn, som grinte, hvad han kunne se, der skete i Henriks hoved, i det øjeblik de grinte. Og så fremdeles. Det er afgørende, at du er opmærksom under legen og har fokus på at holde balancen mellem de forskellige børn i klassen.

Spionlegen kan bruges i en helt almindelig situation som en øvelse i at forestille sig, hvad der foregår i andres sind. Spionlegen kan også bruges til at udforske hinandens mentale tilstande efter en konflikt. Den professionelle kan som nævnt i kapitel 2 bruge mentaliseringshånden med en mentaliserende indstilling til at afbryde negative interaktioner mellem børn. Derefter kan spionlegen i nogle tilfælde og med nogle børn bruges til at skabe umiddelbar overraskelse og mulighed for at stoppe op og spole tilbage i forhold til det, der udspiller sig imellem børnene. Nogle børn vil blive endnu mere ophidsede af at bringe spionlegen i spil under konflikter. I den mentaliserende tilgang er man som professionel fleksibel og prøver sig frem, med hensyn til hvad der virker hvornår og med hvem.